

De Filosofische Kring in de Serre van Rozendaal, gaat weer van start

Onder het thema: **“Verstoring van de orde, hoe nu verder”** zullen vijf lezingen worden verzorgd door sprekers die zich verdiepen in de filosofische en maatschappelijke consequenties van die verstoring.

Zij doen dit op de maandagen

**4 en 18 oktober en 1, 15 en 29 november van 20.00 tot 22.00 uur
in de Serre van Rozendaal, Kerklaan 15, 6891 CM Rozendaal**

Hieronder stellen wij de sprekers voor met een korte samenvatting van hun lezing.

Maandag 4 oktober 2021
Mr. Dr. M. Stronks
Vrije Universiteit Amsterdam

Coronacrisis als mobiliteitscrisis

De coronacrisis is in veel opzichten een mobiliteitscrisis. Allereerst brengt het virus de onbegrensde mondiale verwevenheid van ons samenleven aan het licht: een virus kan zich snel verspreiden waarop wereldwijd vrijwel al het verkeer wordt stilgelegd. In de tweede plaats wordt de crisis door velen ervaren als een beperking van bewegingsvrijheid, iets dat we in het Westen beschouwen als een centrale moderne verworvenheid. De uitzonderlijke beperking van de bewegingsvrijheid van de Westerling is echter voor veel andere wereldbewoners een vanzelfsprekendheid. Mobiliteit is al sinds het begin van de moderniteit een gespleten categorie, zo zal ik betogen. En het is in deze vastgeroeste verhouding tussen de mobiliteit van de een en de stilstand van de ander, dat ik op zoek zal gaan naar hoop op verandering. De coronacrisis valt immers op een groot aantal punten samen met de klimaatcrisis. De mondiale mobiliteit van personen en goederen, maar ook onze opvatting van de scheiding tussen cultuur en natuur, staan op de tocht in zowel de corona- als de klimaatcrisis. Ik zal eindigen met een voorzichtig pleidooi voor stilstand.

Maandag 18 oktober 2021
Prof. Dr. M.A.B.M. De Kesel
Radbouduniversiteit Nijmegen

Corona: een biopolitiek virus

De crisis van 2008 had het ons voor de zoveelste keer in het gezicht geslingerd: alles is economie, en als die crasht, sleurt zij iedereen met zich mee. En zie, daar komt Corona langs en die laat ons overtuigend voelen dat niet 'economie' maar 'leven' de grond is waarop onze cultuur en samenleving rust. **Als puntje bij paaltje komt moeten de wetten van de**

economie wijken voor de wetten van het leven.

Die idee is al bij al niet zo oud. Het is pas sinds het midden van de achttiende eeuw dat wij het principe van ons samenleven – het principe waarop wij onze maatschappij gronden en waaraan wij de macht van onze politiek toeschrijven – als 'leven', als zorg voor het 'leven van de bevolking' definiëren. Met dit voor ogen, smeedde Michel Foucault het concept 'biopolitiek': politiek en politieke macht vinden hun laatste legitimatie in de 'bios' (Grieks voor 'leven') van hen over wie macht wordt uitgeoefend.

In zijn lezing benadert Marc De Kesel de coronacrisis vanuit dit 'biopolitiek' perspectief. Het ontzenuwt, zo legt hij uit, heel wat al te moraliserend commentaar dat het huidig debat rond die crisis kenmerkt.

Maandag 1 november 2021
Dr. L. Siffels

Radbouduniversiteit, Nijmegen

Innovatie als het grootste goed: wat de Coronamelder laat zien over onze maatschappelijke morele discussie.

Het is geruststellend om te geloven in vanzelfsprekende vooruitgang. Het geeft hoop om te denken dat uiteindelijk alles als vanzelf beter zal worden. We leven in een samenleving die niet alleen gelooft in dergelijke vooruitgang, maar het ziet als iets wat we moeten nastreven. Innovatie is een van onze belangrijkste morele waarden geworden. De prominente plek die innovatie in onze samenleving inneemt gaat echter wel ten koste van andere waarden. Dit hebben we kunnen zien tijdens de covid-pandemie, toen veel landen geloofden dat zij met het gebruik van apps de verspreiding van covid onder controle konden houden. Bij de ontwikkeling van deze contact-tracing apps is een brede maatschappelijke discussie gevoerd over wat voor vorm deze app moest krijgen, waarbij het leek te gaan over een afweging tussen onze gezondheid en onze privacy. Een weinig expliciete maar zeer aanwezige factor in deze discussie, was ons geloof in technologische innovatie en vooruitgang. **We formuleerden het als een '21e-eeuwse oplossing', een moderne technologie die een**

uitweg kan bieden uit de lockdown. Deze innovatiedrang zorgde dat we andere waarden, zoals democratische waarden en zorg voor elkaar, uit het oog verloren.

De ophemeling van innovatie is een onderdeel van een bredere verschuiving van de morele waarden die we herkennen in de gezondheidszorg. Grof gezegd lag er eerst een nadruk op autoriteit, zorg, hiërarchie en stabiliteit, en ligt er nu meer nadruk op gelijkheid, individuele keuzen en innovatie. Deze verschuiving is een gevolg van nieuwe technieken die een nieuwe verhouding tussen dokters, onderzoekers en patiënten veroorzaken. In deze lezing wil ik aandacht besteden aan de kansen en de risico's die deze verschuiving met zich meebrengt door goed te kijken naar onze maatschappelijke discussie over de Coronamelder en hoe we deze discussie beter zouden kunnen voeren.

Maandag 15 november 2021

Prof. Dr. G. Buys

Vrije Universiteit Amsterdam

Markt, moraal en ideologie in tijden van Corona

We waren de afgelopen jaren steeds meer gewend aan 'de markt' als ordeningsmechanisme, op allerlei terreinen. De coronacrisis heeft aan het licht gebracht hoe belangrijk niet-markt mechanismen zijn: solidariteit (hedendaagse vormen van *agapè*) publiek vertrouwen en centrale sturing vanuit de overheid.

Vanuit het onderzoeksthema's 'markt, moraal en ideologie', 'religie in het publieke domein' en 'religie en civil society' zal aandacht worden besteed aan dat begrip *agapè* ('liefde'). Het begrip is afkomstig uit de Bijbelse traditie, het integrerende thema voor deze lezing.

Maandag 29 november 2021

Dr. M.J. de Jongh,

Ethiek Instituut, Universiteit Utrecht

De overheid en publieke goederen in de nadagen van Corona.

'In Nederland en daarbuiten speelt de overheid sinds het uitbreken van de pandemie weer een centralere rol in het leven van burgers. Tegelijkertijd wordt het functioneren van de overheid sterk bekritiseerd. Maar wat is eigenlijk de rol van de overheid en waarom is deze waardevol? In deze lezing analyseer ik de taakopvatting van de overheid in termen van *de voorziening van publieke goederen*. Aan de hand van drie centrale waarden – *economische efficiëntie*, *sociale rechtvaardigheid*, en *democratische politiek* – beargumenteer ik waarom de overheid de voorziening van publieke goederen moet garanderen en versterken.'

-0-

Deelname aan alle vijf avonden van deze cyclus: € 55.-

Deelname aan één avond € 13.-, studenten € 5.-, scholieren gratis toegang.

Opgave voor de hele cyclus door overmaking van het verschuldigde bedrag van € 55.- op IBAN: NL90 INGB 0688 0860 39 t.n.v. VKR te Rozendaal, onder vermelding van Uw naam en "Filosofische Kring 2021".

Houders van een studentenkaart (onder overlegging van dit document) betalen € 20.- voor de hele cyclus.

Leerlingen van middelbare scholen, jonger dan 18 jaar, krijgen gratis toegang

S.v.p. zo spoedig mogelijk uw opgave opsturen of mailen naar:

penningmeester Vrienden van de Kerk te Rozendaal,

Schout Leermolenstraat 7A, 6891 BD Rozendaal,

of via e-mail: hein@philocon.com

Indien u één of enkele inleidingen wilt bijwonen, kunt u op de avond zelf tegen contante, liefst gepaste, betaling van € 13.- aan de ingang toegang krijgen.